

Beheerders in uitgestrekt Drentsche Aa-gebied vinden elkaar

Samen sterker tegen afval in de natuur

“Het is niet te geloven wat mensen achterlaten in een natuurgebied”, zegt boswachter Kees van Son van Staatsbosbeheer. Hij werkt in het uitgestrekte Drentsche Aa-gebied, waar hij regelmatig met zwerfafval en afvaldumpingen wordt geconfronteerd. Er zijn meer beheerders actief in dit grote gebied en ook zij blijken te vechten tegen de troep. Sinds kort werken ze samen: wel 15 organisaties die hun activiteiten nu op elkaar afstemmen. Dat heeft een enorm versterkend effect op onder meer de handhaving.

‘Nu ziet iedereen in dat we gezamenlijke belangen hebben’

Het Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa omvat 30.000 hectare en ligt in vier verschillende gemeenten: Assen, Haren, Tynaarlo en Aa en Hunze. Staatsbosbeheer is eigenaar van het natuurgebied, maar ook organisaties als het waterschap Hunze en Aa's, de veld- en milieupolitie, de Algemene Inspectiedienst, het Waterleidingbedrijf Drenthe en de Hengelsport Federatie zijn er actief. “Al die instanties hebben hun eigen regels en eigen registratiesystemen. Iedereen doet van alles, maar het was tot voor kort heel erg verdeeld”, vertelt Benno Klapwijk, beleidsadviseur afvalbeheer bij de gemeente Tynaarlo. Hij heeft vorig jaar samen met boswachter Kees van Son het initiatief tot samenwerking genomen.

Geld: een gevoelig onderwerp

Klapwijk legde contact met NL Milieu en Leefomgeving (voorheen SenterNovem) en in het kader van het Impulsprogramma Zwerfafval ging adviseur Johanna Minnaard aan de slag in het Drentsche Aa-gebied. “Zij heeft ervoor gezorgd dat alle verschillende partijen aan tafel kwamen”, zegt Klapwijk. “Dat was nog niet makkelijk. De meesten kenden elkaar niet, terwijl we allemaal met hetzelfde probleem zaten: afval in de natuur.”

Al die organisaties zaten ook met het kostenprobleem. Wie betaalt het opruimen? Een gevoelig onderwerp.

Johanna Minnaard koos er daarom voor in de eerste bijeenkomsten de discussie over geld voorlopig uit te stellen, om te voorkomen dat de partijen de hakken in het zand zouden zetten. “Dat werkte, want nu er niet over geld werd gepraat, gingen de deelnemers inhoudelijk met elkaar in gesprek”, verklaart Minnaard. Klapwijk en Van Son zijn achteraf blij met die aanpak. “Nu ziet iedereen in dat we gezamenlijke belangen hebben.” Al pratend kwamen de deelnemers snel tot de conclusie dat het handig is om samen te werken in de strijd tegen het afval. Bijvoorbeeld met een centraal registratiesysteem. “Zo ver is het nog niet, maar we weten elkaar nu al wel te vinden”, zegt Van Son. “We houden elkaar nu op de hoogte als we iets gek tegenkomen”.

Dumpingen

Naast zwerfafval zijn illegale afvaldumpingen een groot probleem in het natuurgebied. Boswachter Van Son: “Op afgelegen parkeerplaatsen kom ik hele rare dingen tegen: van bouwafval tot een stapel oude matrassen! Natuurlijk erger ik me daaraan. Heel vaak ligt er ook ineens tuinafval, snoeihout bijvoorbeeld, of

‘Mensen denken dat groenafval wel verteert’

een berg oud riet van een rieten dak. Mensen die dat komen dumpen, beseffen meestal niet dat ook groenafval slecht is voor de natuur. Ze denken dat het niet erg is, omdat het verteert”, zegt Van Son. “Maar het duurt jaren voor gft-afval is verteerd, intussen ziet het er niet uit en het verstoort de flora in het natuurgebied.”

Ook Klapwijk kent het probleem: “Wij blijven het opruimen, maar we kunnen er beter voor zorgen dat mensen gaan snappen dat groenafval gewoon huishoudelijk afval is dat in de afvalbak hoort. Het is een mentaliteitskwesitie en daar moeten we met elkaar aan werken.”

Gezamenlijke communicatie richting de inwoners over afval staat nu dus hoog op de agenda. Het misverstand dat organisch afval geen kwaad kan in de natuur, moet de wereld uit. Daarnaast wordt gekeken naar mogelijkheden om de afvoer van grofvuil en gft-afval te vereenvoudigen, bijvoorbeeld door ruimere openingstijden van de brengstations. Ook over de kosten van aanbieden bij de stortplaats wordt nagedacht en over de handhaving worden onderling pragmatische afspraken gemaakt.

Aan de slag

De allereerste concrete activiteit van het samenwerkingsverband wordt het meedoen aan de Week van Nederland Schoon. Staatsbosbeheer en de gemeente

‘Zwerfafval? Niet in mijn gebied!’

Het boek ‘Zwerfafval? Niet in mijn gebied!’ bevat tips voor schone natuur- en recreatiegebieden. In deze uitgave heeft SenterNovem (nu NL Milieu en Leefomgeving) in kaart gebracht welke aanpakken er al zijn, ter inspiratie van beheerders van natuur- en recreatiegebieden. Ook de samenwerking in het Drentsche Aa-gebied staat erin. Verder vindt u veel tips in het boek, bijvoorbeeld over inzamelen en opruimen, handhaven, voorlichting en preventie. Bestel het boek ‘Zwerfafval? Niet in mijn gebied!’ gratis via de website www.samenwerkenaaneenschoonederland.nl. U kunt ook een mail sturen naar secretariaat.UA.programmas@agentschapnl.nl onder vermelding van ‘Zwerfafval, niet in mijn gebied’. Vergeet niet uw naam en adres te vermelden!

Tynaarlo trekken de kar en ook de lokale Scouting-groep doet mee. In overleg is besloten om die activiteiten al op 13 maart te organiseren in plaats van op de Landelijke Opschoondag van 20 maart.

“Dat doen we omdat op 20 maart het broedseizoen al is ingegaan, en dan zijn delen van het natuurgebied ontoegankelijk”, vertelt Van Son. “Een week eerder hebben we meer mogelijkheden om op te ruimen in het natuurgebied.”

‘Korte lijntjes zijn belangrijk’

Van Son is blij met de nieuwe samenwerking. “Korte lijntjes zijn belangrijk. Als ik bijvoorbeeld een geval van oppervlaktewatervervuiling tegenkom omdat een boer zijn giertank heeft gespoeld in de Drentsche Aa, weet ik de betreffende mensen bij het waterschap en het waterleidingbedrijf snel te vinden. Zo kunnen we elkaar helpen.” ●

foto's met dank aan Staatsbosbeheer

